

**Komitet Nauk o Pracy
i Polityce Społecznej
POLSKIEJ AKADEMII NAUK**

Warszawa, 11 września 2024 r.

STANOWISKO

**W SPRAWIE
PROJEKTU USTAWY O ZMIANIE USTAWY O POLSKIEJ AKADEMII NAUK
ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW**

Jako członkowie funkcjonującego od 50 lat komitetu naukowego PAN, zrzeszającego i integrującego środowisko naukowe reprezentujące placówki naukowe, dydaktyczne i badawcze z całego kraju, po zapoznaniu się z proponowanymi w *Projekcie ustawy o zmianie ustawy o Polskiej Akademii Nauk oraz niektórych innych ustaw* (wersja z dnia 15 lipca 2024 r.) zapisami dotyczącymi komitetów naukowych stwierdzamy, co następuje:

I. Odnosząc się do proponowanego w projekcie ustawy brzmienia art. 35 ust. 1 i 2, art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk oraz art. 19 przedmiotowego projektu:

Proponowane zmiany dotyczące składu Komitetów Naukowych PAN oznaczają odejście od wieloletniej tradycji wyłaniania ich w drodze powszechnych, demokratycznych wyborów, w których biorą udział przedstawiciele poszczególnych środowisk naukowych z całego kraju. Wybór samodzielnego pracownika nauki do komitetu naukowego PAN zawsze był i jest także obecnie postrzegany jako wyraz znaczącej pozycji w danym środowisku naukowym, zaś same komitety naukowe cieszą się dużym prestiżem.

Przyjęcie proponowanego w przedmiotowym projekcie nowego brzmienia art. 35 ust. 1 ustawy o Polskiej Akademii Nauk, zgodnie z którym w skład komitetu naukowego wchodzi członkowie krajowi i członkowie akademii młodych uczonych (...) oraz osoby wybrane przez wskazane w art. 329 ust. 1 pkt 1,2 i 6 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. -Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce instytucje przedstawicielskie środowiska szkolnictwa wyższego i nauki (Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Wyższych oraz Krajowa Reprezentacja Doktorantów) oznaczała będzie znaczącą zmianę charakteru tych komitetów, a *de facto* ich likwidację w obecnym kształcie pochodzącej z otwartych wyborów reprezentacji szerokiego środowiska naukowego. Stworzy także możliwość wprowadzania do nich w zasadzie dowolnych osób, co obniży prestiż tych ciał. Proponowaną zmianę trudno zatem ocenić pozytywnie.

Nasz sprzeciw budzi próba zastępowania demokratycznego mechanizmu wyborów bezpośrednich – wyborami pośrednimi, dokonywanymi przez struktury, które same są już reprezentacjami pośrednimi różnych kręgów. Nie rozumiemy przesłanek i celu proponowanego w art. 35 ust. 1 rozwiązania.

**Komitet Nauk o Pracy
i Polityce Społecznej
POLSKIEJ AKADEMII NAUK**

II. Odnosząc się do proponowanej treści art. 29 Projektu ustawy o zmianie ustawy o Polskiej Akademii Nauk oraz niektórych innych ustaw:

W ciągu 30 dni od wejścia w życie tej ustawy (czyli od 1 stycznia 2025 r.) zostaną powołane komitety naukowe PAN w nowym składzie. Oznaczać to będzie zatem unieważnienie przeprowadzonych w 2024 r. wyborów do komitetów naukowych PAN, które *notabene* dopiero kilka miesięcy temu podjęły działalność w kadencji 2024-2027. Czy takie rozwiązanie można uzasadniać wprowadzaniem zmian mających na celu usprawnienie zarządzania Polską Akademią Nauk?

Nie akceptujemy próby skrócenia aktualnej kadencji członków komitetów naukowych, a proponowany w projekcie przedmiotowej ustawy sposób postępowania, w naszej ocenie, zburzy zaufanie (nie tylko środowisk naukowych i akademickich) do instytucji polskiego systemu nauki.

Oczekujemy, że ustawa zmieniająca tak ważną i skomplikowaną materię zostanie napisana od nowa, z uwzględnieniem uwag, ocen i propozycji wychodzących z szerokiego środowiska naukowego; w tym zgłaszanych przez PAN i jej struktury.

**Przewodnicząca
Komitetu Nauk o Pracy i Polityce Społecznej
Polskiej Akademii Nauk**

prof. dr hab. Gertruda Uściłowska